

Національна академія наук України
Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного
(ІМВ НАНУ)

03143, м. Київ, вул. Академіка Заболотного, 154
тел.: 526-11-79

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Інституту,
академік НАНУ Микола Співак

« _____ » 2024 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ
В ІНСТИТУТІ МІКРОБІОЛОГІЇ І ВІРУСОЛОГІЇ
ІМ. Д.К.ЗАБОЛОТНОГО
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

Схвалено Вченою радою інституту
Протокол № 12 від 07.11.2024 р.

Київ-2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення розроблено відповідно до Конституції України, Закону України «Про вищу освіту», Постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», «Про наукову та науково-технічну діяльність», нормативних актів Міністерства освіти і науки України, Статуту Інституту мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України (далі ІМВ НАНУ). Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в ІМВ НАНУ (далі – Положення) є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти і регламентує організацію освітнього процесу підготовки осіб, які навчаються у аспірантурі та докторантурі ІМВ НАНУ для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії та наукового ступеня доктора наук.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ, ПОНЯТТЯ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

Терміни, поняття та їх визначення:

освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у закладі вищої освіти (науковій установі) через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості;

освітня діяльність – діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті;

освітньо-наукова програма – система освітніх компонентів на третьому рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти;

акредитація освітньої програми – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет:

- відповідності стандарту вищої освіти;
- спроможності виконати вимоги стандарту для досягнення заявлених у програмі результатів навчання;
- досягнення заявлених у програмі результатів навчання;

галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка;

здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації;

індивідуальний план – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти, освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії; у якому також подається розроблений план наукової роботи, у якому визначаються зміст, терміни

виконання та обсяг науково-дослідних робіт, який погоджується з науковим керівником і Вченою радою Інституту. Індивідуальний навчальний план затверджується протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до аспірантури;

кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту;

компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти;

кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин;

результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів;

рівень освіти – завершений етап освіти, що характеризується рівнем складності освітньої програми, сукупністю компетентностей, які визначені, як правило, стандартом освіти та відповідають певному рівню Національної рамки кваліфікацій;

спеціалізація – складова спеціальності, що визначається закладом вищої освіти та передбачає профільну спеціалізовану освітню програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти;

спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка;

якість вищої освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом вищої освіти та/або договором про надання освітніх послуг;

якість освітньої діяльності – рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, встановленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг.

академічна доброчесність - сукупність етичних принципів та визначених Законом України «Про освіту», Законом України «Про вищу освіту» та іншими законами України правил, Кодексом академічної доброчесності, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами;

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства

3. УЧАСНИКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

3.1 Категорії учасників освітнього процесу: науково-педагогічні та педагогічні працівники; здобувачі вищої освіти та інші особи, які навчаються у закладі вищої освіти;

- Науково-педагогічні працівники – це особи, які за основним місцем роботи у закладах вищої освіти здійснюють навчальну, методичну, наукову та організаційну діяльність.
- Педагогічні працівники – це особи, які за основним місцем роботи у закладах вищої освіти провадять навчальну, методичну та організаційну діяльність.
- Здобувачі вищої освіти – аспіранти і докторанти. Аспірант – особа зарахована до аспірантури або прикріплена до ІМВ НАНУ для здобуття ступеня доктора філософії. Докторант – особа зарахована до докторантури в ІМВ НАНУ для здобуття ступеня доктора наук.
- Інші особи, які навчаються у закладі вищої освіти – особи, які професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи та за умови успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми і публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді мають право здобувати ступінь доктора філософії поза аспірантурою.

3.2. Права і обов'язки учасників освітнього процесу визначені чинним законодавством України та Положенням про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в ІМВ НАНУ.

4. РІВНІ ТА СТУПЕНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

4.1. В аспірантурі ІМВ НАНУ здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні за відповідними освітньо-науковими програмами. Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти відповідає 8 рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та професійних (фахових) компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

4.2. Здобуття вищої освіти на кожному рівні вищої освіти передбачає успішне виконання особою відповідної освітньої або наукової програми, що є

підставою для присудження відповідного ступеня вищої освіти. Доктор філософії – це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра. Ступінь доктора філософії присуджується разовою спеціалізованою вченою радою ІМВ НАНУ в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації. Особа має право здобувати ступінь доктора філософії під час навчання в аспірантурі. Доктор наук – це другий науковий ступінь, що здобувається особою на науковому рівні вищої освіти на основі ступеня доктора філософії (кандидата наук) і передбачає набуття найвищих компетентностей в галузі розробки та впровадження науково-дослідних методологій, проведення досліджень, спрямованих на забезпечення розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають дуже важливе значення та опубліковані в наукових виданнях. Ступінь доктора наук присуджується спеціалізованою вченою радою ІМВ НАНУ за результатами успішного прилюдного захисту наукових досягнень у вигляді дисертації або за сукупністю статей, вимоги до яких затверджуються Міністерством освіти і науки України.

Особи, які професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати ступінь доктора філософії поза аспірантурою, зокрема під час перебування у творчій відпустці, за умови успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки. Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії в аспірантурі ІМВ НАНУ становить до 50 кредитів ЄКТС.

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

5.1. Освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у закладі вищої освіти/науковій установі через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та професійних (фахових) компетентностей у осіб, які навчаються. Навчально-методичне забезпечення навчального процесу включає: робочі навчальні програми, завдання для практичних, лабораторних та семінарських занять, завдання для самостійної роботи студентів, засоби контролю знань студентів, завдання для атестації.

5.2. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за ОП «Мікробіологія», «Вірусологія» та «Біотехнологія» та індивідуального навчального плану, у який включено розроблений здобувачем, разом з науковим керівником, індивідуальний план наукової роботи, у якому визначаються зміст, терміни виконання освітньої та науково-дослідної складової, який погоджується з науковим керівником і затверджується Вченою радою ІМВ НАНУ.

5.3. Освітньо-наукова програма – система освітніх компонентів на третьому рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, яка включає обов'язкові та

вільні на вибір навчальні дисципліни, логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти ступеня доктор філософії.

5.4. Освітньо-наукова програма аспірантури ІМВ НАНУ включає не менше чотирьох складових, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

1) здобуття глибинних знань із спеціальності (групи спеціальностей), за якою аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку;

2) оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду та професійної етики;

3) набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності;

4) набуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іноземних наукових текстів з відповідної спеціальності.

Отже, сприяють формуванню інтегральної компетентності третього рівня освіти – здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі біології, провадити дослідницько-інноваційну діяльність, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань, а також уміння їх впроваджувати в освітню та практичну діяльність. У кожному блоці передбачено обов'язкові дисципліни й надано можливість вибору дисциплін задля забезпечення ефективної реалізації індивідуальних дослідницьких проектів аспірантів.

5.5. Аспірант, який підтвердив рівень свого знання з іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право: – на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо- науковою програмою аспірантури, як таких, що виконані у повному обсязі; – на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

5.6. Навчальний план – нормативний документ, який складається на підставі освітньо-наукової програми і містить інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (до 50 кредитів ЄКТС), послідовність їх вивчення, обсяг і форми

проведення навчальних занять, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

5.7. Навчальний план включає освітню частину, яка включає обов'язкові навчальні дисципліни і дисципліни вільного вибору аспіранта та науково-дослідну роботу. Навчальний план складається з нормативної та вибіркової частин на основі відповідної програми та визначає перелік та обсяг нормативних і вибіркового навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність їх вивчення; конкретні форми та обсяг проведення навчальних занять; графік освітнього процесу; форми, кількість та способи поточного, підсумкового контролю, атестації. Нормативна та вибіркова частини та їх обсяг визначаються відповідною програмою та вимогами ІМВ НАНУ

5.8. Обов'язкові навчальні дисципліни – не більше 55% від загального обсягу навчального навантаження аспіранта (їх перелік включається у план навчального процесу підготовки здобувачів у повному обсязі).

5.9. До обов'язкових навчальних дисциплін відносяться дисципліни циклу загальної підготовки (які забезпечують мовні, загальнонаукові компетентності та які забезпечують універсальні навички дослідника), професійної підготовки (дисципліни з набуття глибинних знань зі спеціальності), практичної підготовки (педагогічна практика).

5.10. Блок обов'язкових навчальних дисциплін містить інформацію про навчальні курси з вказаними кредитами ЄКТС і навчальними годинами, загальний обсяг навчального часу за весь нормативний термін навчання та його поділ на аудиторний навчальний час, час, відведений на самостійну навчальну роботу.

5.11. Обсяг дисциплін за вибором аспіранта повинен становити не менше як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому аспіранти мають право вибрати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням зі своїм науковим керівником. Погоджений у встановленому порядку оригінал індивідуального навчального плану аспіранта зберігається у вченого секретаря ІМВ НАНУ.

5.12. Для конкретизації планування освітнього процесу на кожний навчальний рік складається навчальний план, який затверджується Вченою радою ІМВ НАНУ. Робочий навчальний план складається на підставі навчального плану на наступний навчальний рік з урахуванням пропозицій аспірантів щодо вибіркового навчальних дисциплін.

5.13. Індивідуальний план здобувача ступеня вищої освіти доктор філософії формується аспірантом на основі освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури, погоджується з керівником освітньо-наукової програми та затверджуються вченою радою ІМВ НАНУ протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури.

5.14. Індивідуальний навчальний план аспіранта містить перелік обов'язкових та вибіркового дисциплін відповідно до навчального плану підготовки доктора філософії за обраною спеціальністю. Вибіркові дисципліни обираються аспірантом з альтернативного списку предметів та затверджуються на засіданні Вченої ради ІМВ НАНУ не пізніше як через три місяці від зарахування до

аспірантури за відповідною заявою, яка подається до вченого секретаря Інституту. Ці дисципліни включаються до робочого навчального плану підготовки здобувачів ступеня доктора філософії залежно від вибору аспірантів. Аспірант має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із своїм науковим керівником.

5.15. Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін може відбуватися на базі ІМВ НАНУ, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність – на базі інших закладів вищої освіти/наукових установ згідно Положення про академічну мобільність для здобувачів вищої освіти ІМВ НАН України.

5.16. Реалізація індивідуального навчального плану здобувача здійснюється у період часу, що не перевищує нормативний термін навчання. Відповідальним за виконання індивідуального навчального плану є здобувач вищої освіти. Результати виконання аспірантом освітньої складової навчального плану затверджуються Вченою радою ІМВ НАНУ. Контроль за виконанням індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти здійснює науковий керівник, керівник освітньо-наукової програми та вчений секретар ІМВ НАНУ.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

6.1 Організація освітньо-наукового процесу в ІМВ НАНУ ґрунтується на дотриманні державних стандартів, використання світового досвіду, що передбачає теоретичну, практичну підготовку здобувачів та стажування в навчальних закладах, наукових установах.

6.2. Мовою викладання в аспірантурі ІМВ НАН України є українська.

6.3. Навчання в аспірантурі ІМВ НАНУ здійснюється за очною (денною) формою навчання. Очна (денна) форма здобуття освіти – це спосіб організації навчання здобувачів освіти, що передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі.

6.4. Формами організації освітнього процесу з підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії в аспірантурі ІМВ НАНУ є: навчальні заняття; самостійна робота; педагогічна практика; контрольні заходи.

6.5. Основними видами навчальних занять є: лекція; семінарське заняття; практичне заняття; консультація.

Лекція - основна форма проведення навчальних занять для засвоєння теоретичного матеріалу, Лекції, як правило, проводяться академіками, членами-кореспондентами НАНУ, професорами, докторами та кандидатами наук. Лекції проводяться у відповідно обладнаних аудиторіях, для однієї або більше академічних груп аспірантів. Лектор зобов'язаний дотримуватися навчальної програми щодо тем лекційних занять, але не обмежується в питаннях трактування навчального матеріалу, формах і засобах доведення його до аспірантів. Тематика курсу лекцій визначається робочою навчальною програмою та силабусом.

Семінарське заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких аспіранти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. Семінарські заняття проводяться в аудиторіях або в навчальних кабінетах з однією академічною групою. На кожному семінарському занятті викладач оцінює

підготовлені аспірантами тези, виступи, активність у дискусії, уміння точно формулювати свою думку, обстоювати свою позицію, використовувати здобуті знання та веде облік рівня знань аспірантів. Перелік тем семінарських занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни

Практичне заняття - форма навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд аспірантами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань. Практичні заняття проводяться в аудиторіях або в навчальних лабораторіях, оснащених необхідними технічними засобами навчання, обчислювальною технікою. Практичне заняття може включати: проведення контролю попередньо набутих знань і компетентностей, умінь і навичок, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання тощо. Зазначені методичні засоби готує викладач, якому доручено проведення практичних занять, за погодженням з лектором даної навчальної дисципліни. Отримані аспірантом за окремі практичні заняття оцінки враховуються при виставленні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни.

Лабораторне заняття - форма навчального заняття, при якому аспірант під керівництвом викладача особисто проводить досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень даної навчальної дисципліни, набуває практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, методиками експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі. Лабораторні заняття проводяться у наукових лабораторіях відповідних наукових підрозділів ІМВ НАНУ з використанням наявного лабораторного устаткування. Перелік тем лабораторних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Лабораторне заняття включає проведення поточного контролю підготовленості аспірантів до виконання конкретної лабораторної роботи, виконання завдань теми заняття, оформлення індивідуального звіту з виконаної роботи та його захист перед викладачем. Виконання лабораторної роботи аспірантом оцінює викладач.

Індивідуальне навчальне заняття проводиться з аспірантами з особливими освітніми потребами. Такі заняття організовуються за окремим графіком з урахуванням індивідуального навчального плану аспіранта і можуть охоплювати частину або повний обсяг занять з однієї або декількох навчальних дисциплін, а в окремих випадках - повний обсяг навчальних занять для конкретного освітнього ступеня. Види індивідуальних навчальних занять, їх обсяг, форми та методи проведення, форми та методи поточного і підсумкового контролю (крім підсумкової атестації) визначаються індивідуальним навчальним планом аспіранта з особливими освітніми потребами.

Консультація - додаткова допомога викладача, при якій аспіранти отримують відповіді на конкретні запитання, пояснення окремих положень, методичні поради. Консультації можуть проводитись на початку вивчення навчальної дисципліни, перед екзаменами, під час виконання індивідуальних занять, дисертацій.

Самостійна робота аспіранта є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Зміст самостійної роботи аспіранта щодо вивчення конкретної дисципліни визначається робочою навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача та виноситься на поточний чи підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять. Методичні матеріали для самостійної роботи включають запитання самоконтролю знань аспірантів.

6.7. Викладацька практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є обов'язковим компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності та являє собою вид практичної діяльності аспірантів щодо здійснення навчально-виховного процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності здобувачів, науково-методичну роботу. Терміни проходження практики визначаються графіком навчального процесу. Загальний обсяг годин практики становить 30 годин, що відповідає 1 кредиту ЄКТС. Робоча програма педагогічної (викладацької) практики зі спеціальності узгоджується з науковим керівником аспіранта та керівником практики від ЗВО – бази науково-педагогічної практики. Проходження науково-педагогічної практики аспірантів ІМВ НАНУ відбувається на основі договорів про наукову і творчу співпрацю з ЗВО України. Допускається проходження науково-педагогічної практики на базі ІМВ НАНУ у вигляді аудиторних та практичних занять зі студентами, що проходять виробничу та дипломну практику на базі ІМВ НАНУ.

Мета, завдання і зміст педагогічної (викладацької) практики визначається робочою програмою педагогічної практики. Загальне керівництво викладацькою практикою та науково-методичне консультування здійснює викладач, відповідальний за практику. За підсумками проходження виробничої практики аспірант подає:

- 1) Загальний звіт про проходження практики разом з відгуком від керівника практики;
- 2) Щоденник практики.

6.8. Контрольні заходи включають поточний, підсумковий контроль. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки аспірантів до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі та/або на окремих його етапах з кожної навчальної дисципліни. Загальне оцінювання засвоєння аспірантом навчального матеріалу з кожної дисципліни здійснюється за 100 – бальною шкалою. Виконання аспірантом усіх видів навчальної діяльності, що зазначені в навчальній програмі є обов'язковим.

7. НАУКОВА РОБОТА

7.1. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

7.2. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях. Дисертаційні роботи виконуються протягом всього навчання у аспірантурі та докторантурі ІМВ НАНУ згідно індивідуальних навчальних планів під керівництвом наукових керівників і консультантів та оформлюються на завершальному етапі підготовки аспірантів та докторантів. Порядок визначення теми, призначення керівників, порядок проведення захисту визначається постановою КМУ № 44 від 12.01.2022: «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» та іншими нормативними документами

7.3. Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану в аспірантурі.

7.4. Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначається зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом часу підготовки в аспірантурі.

7.5. Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником та затверджується Вченою радою ІМВ НАНУ протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до аспірантури.

8. АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ТРЕТЬОМУ (ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ) РІВНІ

За весь термін навчання аспірант один раз на рік звітує про виконання індивідуальних планів навчальної та наукової роботи на Атестаційній комісії, на якій приймається рішення щодо атестації аспіранта, рішення Атестаційної комісії затверджується на засіданні Вченої ради ІМВ НАНУ. Позитивна оцінка звіту аспіранта є підставою для переведення його на наступний рік навчання рішенням Вченої ради, яке вводиться в дію наказом директора ІМВ НАНУ.

Ступінь доктора філософії присуджується на підставі виконання освітньої та наукової складових програми. Попередній розгляд дисертації відбувається на засіданні Секції мікробіології і біотехнології за участю наукових та науково-педагогічних працівників ІМВ НАНУ із залученням членів Спеціалізованої вченої ради. Атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою ІМВ НАНУ, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради для захисту дисертаційної роботи.

9. СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення закладом вищої освіти якості освіти складається з процедур і заходів, передбачених нормами чинного законодавства, локальними нормативно-правовими актами та включає:

- визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- здійснення моніторингу та періодичний перегляд освітніх програм, навчальних планів, оновлення та вдосконалення навчально-методичного забезпечення;
- забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу здобувачів третього рівня вищої освіти за кожною освітньою програмою;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені освіти та програми підвищення кваліфікації;
- забезпечення контролю за дотриманням здобувачами ступеня доктора філософії принципів академічної доброчесності.

10. РУХ ЗДОБУВАЧІВ

10.1. Здобувач вищої освіти має право на перерву у навчанні у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання освітньої (наукової) програми (за станом здоров'я, призовом на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку від неї, сімейними обставинами тощо). Таким особам надається академічна відпустка в установленому порядку. Порядок оформлення академічної відпустки (відпустки), поновлення на навчання визначається чинним законодавством.

10.2. Підставами для відрахування здобувача вищої освіти є:

- 1) завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою;
- 2) власне бажання;
- 3) переведення до іншого навчального закладу;
- 4) невиконання індивідуального навчального плану, випадки коли здобувач не приступив до занять після закінчення відпустки (академічної відпустки) або своєчасно не подав документи для її продовження;
- 5) порушення умов договору про надання освітніх послуг, укладеного між ІМВ НАНУ та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання;
- 6) інші випадки, передбачені законами.

10.3. Особа, відрахована з аспірантури до завершення навчання, отримує академічну довідку, що містить інформацію про результати навчання, назви дисциплін, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС.

10.4. Академічні довідки, отримані здобувачами в інших вітчизняних закладах вищої освіти чи наукових установах, розглядає предметна комісія ІМВ НАНУ та Вчена рада, яка приймає остаточне рішення про їх зарахування.